

SLOVENSKI NAROD.

Izhaia vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petti vrst á 1 D, od 10—15 petti vrst á 1 D 50 p, večji inserati petti vrstá 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petti vrstá 3 D; poroke, »aroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek poseben.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova ulica st. 5, priljčno. — Telefon st. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica st. 5, I. nadstropje

Telefon st. 34.

Dopis sprejema le podpisana in zadostna frankovana.

Reklopis se ne vrata.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1.—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelja Din 1·25

Poštnina plačana v gotovini.

Slovenski Narod velja:			V Jugoslaviji	v Ljubljani	po potki	V Inozemstvu
12 mesecev	.	.	Din 144—	Din 144—	Din 264—	
6	.	.	72—	72—	132—	
3	.	.	36—	36—	66—	
1	.	.	12—	12—	22—	

Pri morebitnem povisjanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošlejo v prvih naročnino vedno po nakaznid.

Na samo pismena naročila brez poslatve denaria se ne moremo ozirati.

Politika in državni proračun.

V naši politični javnosti se veliko govorji o naših političnih vprašanjih. Dnevno razpravljamo o najmanjši iz-premembri hrvatskega problema, Radičeve epistole tehtamo po vsaki besedi in duhamo po vsakokratnem angleškem parfumu. Tudi se v odmoru trudnega dnevnega življenja zabavamo z izlivu sedanje opozicije v narodni skupščini, ki je tako »strokovna«, »spremisljena«, »odkritosrčna«, da se niti grupirati ne more. Tudi tirade o demokratizmu, avtonomizmu itd., z eno besedo, vse, kar ne zagovarja realne in previdno progresivne taktike, smatramo za visoko politiko. Visoka politika — pravi izraz za izgubljeni trenzi pogled našega javnega delavca, živ pojem splošne slovenske brezglavosti.

To pasivno stanje slovenske politike bo trajalo vse dolet, dokler ne bomo uvideli, da imej politika samo en poglaviti cilj, samo eno srčno željo, samo eno stvarno in suhoperano stremljenje: polastiti se vpliva na sestavo vsa-koletnega državnega proračuna. Z vsa-koletnim državnim proračunom živi država v celoti in napreduje posamezne pokrajine. Državni proračun je vsakoletna sinteza vseh državnih potreb, pokrajinskih potreb, interesov univerz in trgovine, gospodarstva in industrije, kulture in prosvete, socijalne zaščite in pravne varnosti! Ali pravzaprav, tak bi moral biti v idealnem primeru. Toda navadno ga ureujejo strankarski ozir, postavke se razdeljujejo po partizkih interesih zlasti, in to nas zanima sedaj v konkretnem slučaju slovenske politike, zlasti se pa opuščajo ali vpletajo posamezne postavke za posamezne pokrajine, kadar so te pokrajine politično pasivne ali politično aktivne.

Slovenci, predvsem napredni Slovenci bi v vidu nekakšnega »proračuna, ga posmatranja« uspešnosti in neuspešnosti, dobre in slabosti, pravilnosti in nezmiselnosti, upravnosti in brezplodnosti dosedanja svoje politične orientacije lahko marsikaj izprevideli, kar bi jim znalo pri bodočem političnem udejstvovanju in delovanju zelo koristiti. Pomislimo, da stane Slovenijo, Slovence, naše gospodarske ustanove, našega kmeta, trgovca, naše tvornice, naše delavstvo, meščanstvo, našo univerzo in prosveto, naše uradništvo in meščanstvo, skratka naše žepe in naše duševne potrebe, da nas stane dosedanja avtomonistična pasivnost proti slovenskemu gospodarskemu in kulturnemu napredku, da so nas stale zadnje volitve, ko je šel še mladinski parlamentarni drobec med prazno, samodejstviščno opozicijo, da nas je stala vsa ta abstinenca od aktívne najvišje državne uprave več sto milijonov, če ne milijardo Din, ki je izostala iz dosedanjih

formalnih in neformalnih državnih proračunov. In če že hočemo govoriti prav konkretno, nas bo sedanj oponzialni špekter, ki je v vsakem oziru neutemeljen, površen in brez resnega pravca, stal v predstoječem državnem proračunu za l. 1923/24 do 100 mil. dinarjev, kateri bi mogli spreti napredni zastopniki in sodelavci v centralni vladi izbiti za potrebe slovenskih krajev, za slovensko prebivalstvo in njega gospodarske in kulturne potrebe.

Govorimo s primeri! Te dni se je odpravila deputacija ljubljanske univerze v Beograd, da tamkaj intervenerira proti premajhnim postavkom državnega proračuna, ki so popolnoma nezadostne in ki ogrožajo napredek tega našega najvišjega kulturnega zavoda. Če bi bila država organizem absolutno brezhibnega funkcioniranja, ne bi bilo potreba posiljati pripravnike v Beograd, odpadbi bi politika in strankarsko udejstvovanje! Toda problem zaščite ljubljanske univerze ne leži v prošnjah, pripravnih in moledovanih, marveč v taktiki, ki si zna zasigurati podporo v državi odločajočih činiteljev za naše domače potrebe Slovencem nič bolj škodilo, kakor doseganja negativistična v separatična politika. Da je državni proračun za nas bil pasiven tudi tedaj, ko so nekateri naši rojaki sedeli v centralni vladi, pa izhaia odtod, ker so se bili zagrizli v »jugoslovenski« proces države in namenoma zapostavliali lokalne interese in bojazni pred separiranimi pokrajinskimi napredki. Sedaj vidiemo, da interesi in potrebe niso nikdar separatične, marveč najvišje naša loga politike. Taka politika se bo že zavzela za taktiko, ki bo te interese in potrebe brez malenkostnih ozirov (idejnih in drugih) znala uresničiti. Naibolj žalostno je sedanje negativne slovenske politike dejstvo, da se je zaščita slov. gospodarskih interesov osredotočila ozir, omejila na naše industrijske korporacije, trgovske in obrtna zbornice in da morajo njih predstavniki pohajati v Beograd z dolgimi memorandumi, izjavami in poročili, da svoje želje predložijo in tega ali onega osebno in priateljsko naklonjenega sekcijskega načelnika pride do za svoje prošnje, kar seveda še dolgo ne pomeni, da se proračunsko uvažujejo, kakor bi se storilo, da ima napredna Slovenija v vladu svoje temeljite, aktivne in poštene zastopnike, ministre.

Treba je zresnitve, poštene preglede možnosti realne politike in naši bomo lahko izhod iz dosedanja popolne politične brezuspešnosti. Državni proračun je in ostane merilo politične sposobnosti in realne zaščite pokrajinških interesov.

Telefonska in brzojavna poročila

Reško vprašanje pred rešitvijo.

Važna seja ministrskega sveta. — Sestanek Pašića z Mussolinijem.

Beograd, 26. oktobra. (Izv.) Včeraj opoldne je obiskal italijski poslovni odpravnik grof Sumont e ministra zunanjih zadev dr. Ninčića. Kakor je vaš dopisnik iz zanesljivega vira obveščen, je grof Sumonte izročil zunanjemu ministru odgovor italijskega ministrskega predsednika Mussolinija na Paščevno pismo o reškem problemu. Za danes je sklicana seja ministrskega sveta pod predsedstvom kralja Aleksandra I. Tej seji prispevajo veliko politično važnost. Včerajšnja seja ministrskega sveta je bila neobičajno hitro sklicana in se je vršila že ob 16, dočim so redne seje vedno ob 17.30 oz. 18.

Med časom, ko je ministrski svet razmotril predlage bolgarske vlade o znanju svote rekvizicij za čas vojne, je odšel zunanj minister dr. Ninčić na dvor ter je kralju zelo obširno poročal o vseh Mussolinijevega odgovora glede Reke. Zunanji minister dr. Ninčić se je ob 18.30 vrnil z dvora v kabinet predsedništva vlade ter je ministrskega svetu poročal o reškem problemu. Kralj je zunanjemu ministru izrečno izrazil željo, da se ga mora o vseh podrobnostih informirati tokom pogajanj. Ministrski svet je koncem seje sklenil, da se za danes v petek 26. t. m.

PLENARNA SEJA NARODNE SKUPŠČINE.

Beograd, 26. oktobra. (Izv.) Predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović je za danes ob 10. dopoldne sklical plenarno sejo narodne skupščine. Na dnevnem redu je volitev odbora za proučevanje zakona o razdelitvi občin.

OBISK NAŠIH PARLAMENTARCEV NA POLJSKEM.

Beograd, 26. oktobra. (Izv.) Glede obiska naših parlamentarcev na povabilo poljskega sejma v Varšavi, je včeraj konferiral skupščinski predsednik Ljuba Jovanović s šefom demokratske stranke Ljubo Davidovićem.

Seja ministrskega sveta.

Ukinjenje treh ministrstev.

Beograd, 26. oktobra. (Izv.) Na včerajšnji seji ministrskega sveta so prispevale aktuelle zunanjopolitične vprašanji v razpravo tudi razne zadeve ministrskih resorov. Vlada je sprejela in odobrila načrt zakona o centralni upravi tri ministrstva in sicer: 1. ministrstvo

za socialno politiko, 2. ministrstvo za konstituanto oz. izenačenje zakonov in 3. ministrstvo za agrarno reformo. Tako se zadeve teh ministrstev so dodelile raznim po gorenjem zakonu pristojnim ministrstvom. Zakon o centralni upravi se ima v načrtašem času predložiti našim skupščinam v razpravo. Zakon dolga zadnji rok za likvidacijo ministrstva ministrstva socijalne politike 6 mesecov in za agrarno reformo 12 mesecov po objavi tega zakona.

Ministrski svet je dalje tudi kratko razpravljal o zakonskem predlogu glede tiskovne svobode. Izvoljen je poseben ministrski odbor, obstoječ iz ministrov Marko Trifkovića, dr. Srškiča, dr. Ninčića in dr. Janjića.

FINANČNI ODBOR.

Zakon o trošarinah. — Tovarne sladkorja.

Beograd, 26. okt. (Izv.) Pod predsedstvom posl. Stevana Nešića je bila včeraj ob 11. dopoldne seja fin. odbora. Razvila se je podrobna debata o spremembah zakonu o trošarinji. Fin. odbor je razpravljal o prvem členu tega zakona. Ta zakon govori o odzgoditi plačila trošarine industrijskem podjetjem. — Vladin predlog favorizira predvsem veleindustrijo. Poslanec dr. Šešerov (dem.) je bil na-

strast je pograbila vse te ljudi — te preproste brez-

tonske ribiči in mirljubne francoske seljake, — da so ubiali radi ubijanja. Krvava nalezljivost jim je zvihnila živce. Celo Fierce je vdrl v tako kočo in ves divji poiskal živo žrtev. Načel je zadržal za dvema deskama, ki so služile kot barikada, v neki podprtji brez strehe, kamor je luna neusmiljeno sijala: pod zmajnato odoje, se je skrivala anamska deklica. Ko je videla, da so jo iztaknili, je skočila kvišku tako prestrašena, da ni niti zavpila.

On pa je dvignil sabljo. Toda saj je bila ona skoro še otrok in na pol naga. Videl je njena prsa in njen spol. Bila je ljubka in slabotna, njene proščete oči so plakale.

Obstal je. Vrgla se mu je pod noge in mu občela kolena in gležnje: ihče in milo ga je prosila. Čutil je njenovo vroče drhtenje, ko se ga je ovijala.

Vztrepelat je od nog do glave. Njegove obočavljajoče se roke so se dotaknile njenih gibkih las, njenih rjavih in gladkih ramen in njenih prsi. S svojimi suhotnimi rokami se ga je z vso silo oprijela, prizela ga je nase in mu ponudila samo sebe, le, da jo pusti živeti. Onahnil je na svoj plec. Nagubančena žimnica je lahko vzdihovala in od črvenih luknjicasta tla so škrpala. Mimo lune je zapljal oblak. Topla canha je sličila alkova. Zunaj pa so se oddaljevali kriki mornarjev in vedno bliže je odmevalo tigrov tuljenje.

Claude Farrère — prevet Miran Jarc:

Civiliziranci.

Roman. 56

Vasico so obdajala riževa polja, v bližini pa je stal gost gozd, ki je bil kaj pripraven za beg. Hong-Kop je ob prvem šumu skušal pobegniti. Toda Francozi so stražili gozd; luna je obsevtljala dve številni in pazljivi vrsti vojakov. Napadalne čete so prodire preko riževih polj. Na vsaki stezi so se blesketali bajonetni. Vsak umik je bil odrezan. Ko je Hon-Kop uvidel, da je izgubljen, se je udal. Na njegovo povelje se je njegovo spremstvo povrnilo v vas in za vladarsko žaloigro se je začelo mračno, a ponosito dejanje. Vladar se je vse del na sredu svojega dvora — sosednje koče so bile že vse v ognju — in je smehljaje, brez solz in brez besed izpil rešilni čaj. Po njegovem smrti ga ni nikče posnemal, kajti ljudem ne prislo, da bi enačili cesarjevičem, toda vsi so stali okrog mrljica in čakali, da jih je sovražnik pokljal. Bilo je petdeset osem mož in dvoje dečkov. Niti malo se niso upirali, da le ne bi bila smrt mučenja. Povelje iz Pariza je v resnici zahtevalo, da morajo vse razbojnike pomoriti in vojaki so povelje izpolnili. Odvedli so jih iz vasi na riževe polje, kajti vse selo je bilo v plamenih. Niti zvezali jih niso; kar sami so mirno poklekni v dveh vrstah; polje je

bilo pod vodo, ki je sezala do kolen. Nekateri so privzdignili svoje črne učeniške sukne, da se ne bi oblatili. Prišel je rabelj; bil je strelec kakor ti obsojenici, gladko počesan Anamec, ki je bil videti deklisko nežen. Segel je po široki sabli, ki je prav dobro sekal glave; vsi so voljno se sklonili. Goreča vas je ožarjevala ta čuden prizor in potrebe mokro travo, po kateri so plesale baročne sence. Zmagovalci so bledi zrli v ravnodnevne in podmesne oči obsojencev. Padla je ena glava — dve — štirideset; rabelj je svoje delo prekinil, da nabrusi rezalo; štirideset prvi upornik ga je rádonil opazoval; nabruseno bodalo se je spet zavrhlo; vrsto usmrćencev sta zaključila dva dečka.

Na palisadi, ki jo je ogenj pozabil, so nato vojaki nataknili glave v svarilo. V bližnjem gozdu je tiger, ki ga je prestrašil rdeči požar, tulil kakor pes.

Tudi Fierce je bil tu. Svoj posel so morali hitro opraviti, ker niso utegnili čakati na oddaljene oddelke. Da bi vzbudili videz čim številnejših čet, so bili izkricali polovico moštva iz topniških čolnov. Tem je poveljeval Fierce.

Odbilo je polnoč. Utaborili so se kar na prostem, vsak odsek zase, mornarji v bližini gozda. Ker se jim ni bilo ničesar batiti, so razpostavili le dvojne straže; ker so bili preveč razburjeni in vzemirjeni, da bi mogli zaspasti, so zanetili kresove. Vzduh po krvi in po azijskem selu, ostudna mešanica popra, kadila in gnilobe jim je dražila nosnice. Nenadoma pa je počil v gozdu strel. Vzbušnil je vihar; vsi so zgrabili za orožje. Padli so še drugi strelji. Seržant, ki mu je krogla zdrobila bedro, je zatulil od bolečine. Zvrnil se je stražar, ki ga je nevidni nasilnež skrivnostno zadavil. Toliko, da ni vzbudil zmeda. Toda častniki so planili naprej in njihov vzgled je potegnil tudi moštvo za sabo. Prvi je

Protičrevolucija na Grškem.

Grška vlada je udušila vsakčo gibanje.

Atena, 25. okt. (Izv.) Ministrat svet je danes popoldne odredil vse korake, da uduši protičrevolucionalno gibanje. Popoldne je bil na trgu »Edinstva« protestni shod. Shoda se je udeležilo nad 10 tisoč oseb. Po glavnih učilih so udeleženci shoda potem demonstrirali proti protičrevolucijarnem ter manifestirali za sedajo revolucionarno vlado. Na shodu je govoril tudi polkovnik Plastiras, naglašajoč, da vlada zasedela edino cilje postene politike in obsoja vsake osebne interese. Vlada stremi za tem, da se ohrani v državi red in mreža da se vsakdanja da popolna državljanska svoboda. Izjavil je, da bo vlada postopala v smislu zakona proti povzročiteljem uporniškega gibanja in da bodo voditelji strogo kaznovani.

Atena, 25. okt. (Izv.) Vlada je na trebilstvo v Peloponezu izdala manifest, v katerem pozivlja, da ostane zvesto in verno domovini in da ne podpira protičrevolucionarjev. Manifest dalje naglaša, da bo vlada strogo postopala proti voditeljem uporniškega gibanja.

Atena, 25. okt. (Izv.) Vladi se je posrečilo, da je popoloma udušila protičrevolucionalno gibanje. Voditelji uporniških čet general Metaxas je bil aretran. Vladino čete so zaprte tudi več uporniških oddelkov in 140 vojakov.

VPRASANJE NAŠIH REPARACIJ.

Beograd, 26. okt. (Izv.) Na današnji dan ministarskega sveta pod predsedstvom kralja Aleksandra I. poda član pariske reparacijske komisije Mate Bošković obrazno poročilo o reparacijah.

SMRT FRANCOSKEGA GENERALA.

Pariz, 25. okt. (Izv.) General Marnand je v starosti 68 let umrl.

POVIŠANJE ŽELEZNIŠKIH TARIFOV NA MADŽARSKEM

Budimpešta, 26. okt. (Izv.) Z oziram na padec madžarske krone, ki je povzročil 153 milijard državnega deficitu, je sklenila vlada, da se s 1. novembrom povišajo železniški tarifi in sicer osebni za 60 %, priljubljeni za 20 % in tovorni za 10 %.

VELIKA TATVINA

V DRUŠTVU NARODOV.

Zeneva, 25. okt. (Izv.) Silno senčenje je vzbudilo vest, da je neznani medveden tak odnesel iz velike razpravne dvorane Društva narodov zabol, v katerem so bili shranjeni milodari za žrtve potresa na Japonskem. V zabejtu je bilo tudi 10.000 frankov.

INCIDENT NA DUNAJSKI UNIVERZI.

Dunaj, 25. okt. (K) Nemško nacionalno študentstvo dunajske univerze je vpravilo včeraj popoldne demonstracije proti prof. Kappelmacherju, ker je učenjak židovske narodnosti. Kappelmacher je moral svoja predavanja prekiniti. Rektor univerze dr. Döller je izdal danes proklamacijo, v kateri izrekla inicijatorjem tega incidenta najstrožji ukor in opomin s pripombo, da bo v slučaju ponovnih demonstracij prisoten nastop proti najstrožjim odredbam. Rektor dalje izjavlja, da imajo dostop k nadaljnemu predavanju prof. Kappelmacherja od 29. t. m. same vpisani slusatelji, pravico do hospitalitete pa je za ta slučaj razveljavljena.

GOSPODARSKI ODNOŠAJI MED AVSTRIJO IN JUGOSLAVIJO.

Dunaj, 26. oktobra. (Izv.) V trgovskem muzeju je imel zanimivo predavanje generalni ravnatelj Oskar Tausig o gospodarskih odnosih med Jugoslavijo in Avstrijo. Med drugim je omenil, da je Avstria dobavila Jugoslaviji za 14 milijonov zlatih kron več blaga, nego ga je izvozila iz Jugoslavije. Avstria je iz Jugoslavije dobitila življe za 15 milijonov zlatih kron, za 13 milijonov življe in za 2,600,000 zlatih krov različnih suravin. Za 14 milijonov zlatih kron pa je Avstria več izvozila v Jugoslavijo. Govorec o gospodarskem socialnem redu v Jugoslaviji je ravnatelj Tausig naglašal, da je Jugoslavija država bodočnosti in da je v interesu Avstrie okrepliti gospodarske in trgovske veze s to državo.

POLOŽAJ V PORENJU.

Berlin, 26. okt. (Izv.) Situacija v nemški republiki je neizprenemljena. V nekaterih krajih imajo večino separatisti, v drugih krajih nemški državni ideji zvesti elementi. Med obema strankama pa se povod bielo ljudi boji. V Krefeldu je prišlo do krvavih bojev med separatisti in državno policijo. V teh bojih je bil ubit predsednik državne policije Schneider. Ubistvo je bilo celokupno 11 oseb, 60 pa težko ranjeno.

Berlin, 26. okt. (Izv.) Finančna kriza traja dalje. Pri blagajni državne banke je bilo včeraj izplačanih 120 milijonov mark. Dnevna zahteva pa je znašala en trilijon.

ULTIMAT NEMŠKIH SOCIJALNIH DEMOKRATOV

Berlin, 25. okt. (Izv.) Glavno vodstvo socijalno-demokratične stranke je sklenilo, stavlji vladi rok 48 ur, da poda točno poročilo o razmerju med Bavarsko in Berlinom in da precizira svoje stališče v tem sporu. Če vlada tekom tega roka ne ugodí zahtevam socijalno-demokratične stranke, bodo izstopili iz vlade socijal-demokratični ministri. Delavstvo pripravlja generalno stavko.

Berlin, 25. okt. (Izv.) Na Saškem vladajo popolnoma volne razmere. Vsa dežela je vojaško cernirana in železniški promet je ustavljen. Situacija je nenavadno kritična. Večina industrijskih obratov je ustavila delo. Priznajujo kruha in drugih živil.

Politične vesti.

= Odhod poslanika Ljuba Nešića. V soboto ali nedeljo odpotuje novopravljeni poslanik v Pragi Ljuba Nešić na svoje službeno mesto.

= Shod SKS v Ljubljani. Samostojna kmetska stranka priredi v nedeljo, 4. novembra v »Mestnem domu« v Ljubljani protestni shod proti novim davkom, takšnim in kulku. Na shodu bo govoril tudi poslanec Ivan Pučelj.

= Radičevci v sovjetski Rusiji. Na komunistični univerzi v Moskvi študira več hrvaških seljakov, ki jih je postal v Rusijo Radič. Kakor mnogi drugi pripadniki narodnih manjšin iz zapadne Evrope in Balkana, so tudi Radičevci sprejeti kot stipendisti. Sovjetska vlada je prepričana, da bodo ti gojeni poznajeti, da bodo voditelji strogo kaznovani.

Atena, 25. okt. (Izv.) Vlada je na trebilstvo v Peloponezu izdala manifest, v katerem pozivlja, da ostane zvesto in verno domovini in da ne podpira protičrevolucionarjev. Manifest dalje naglaša,

da bo vlada strogo postopala proti voditeljem uporniškega gibanja.

= Romunski parlamentarci v Jugoslaviji. V Beograd sta prispevali iz Budarešte dr. Sever Dan, tajnik romunske transilvanske stranke, in dr. Dimitrij Maniu, profesor teologije na vsečilšču v Budarešti. Oba sta poslanca v romunskem parlamentu. Romunška politika imata namen prepotovati našo državo, da se poučita o naših političnih in kulturnih razmerah. V Beogradu sta posetila narodno skupščino in napravili vizito pri vseh parlamentarnih klubih. Sprejela sta ju tudi ministriki predsednik Pašić in minister zunanjih del dr. Ninčić. Z obema sta imela romunska politika dalje razgovore. Dr. Maniu in dr. Dan posetila tudi Zagreb in Ljubljano.

= Kdo bo novi dunajski župan?

Prihodnji teden bo na Dunaju volitev novega župana. Kakor poročajo dunajski listi, ne bo več izvoljen dosedanja župan Reumann, marveč bo novi župan vodja socialno demokratske stranke Seitz. Seitz je po poklicu učitelj, vendar pa že desetletja ne izvršuje svojega poklica, ker se je popolnoma posvetil politiki. Seitz je ena najbistrejših glav v avstrijski socijalni demokraciji. V narodnem oziru je zelo koncilijant in toleranten.

= Zbor demokratske stranke v Sarejevu. 28. t. m. se vrši zbor demokratske stranke za Bosno in Hercegovino. Na zborovanje bi imela priti oba voditelji Davidović in Pribičević. Ker pa je Davidović zadržan, se udeleži zборa samo Svetozar Pribičević, kar pa je izjavila veliko nezadovoljstvo v krogih predstav Davidovićeve politike.

= Demokratie in črnogorski princ Peter. Demokratie forisirajo interpelacijo posl. Bozovića o črnogorskem princu Petru Petroviću-Njegošu. Na prvi plenarni seji narodne skupščine bodo zahtevali, da ministriki predsednik Pašić takoj odgovori na to interpelacijo. Demokratični krugi s posebno tendenco komentirajo dejstvo, da črnogorski princ Peter Petrović-Njegoš ni bil navzoč pri svečanosti povodom vodnika prestolonaslednika. Razširjena je tudi vest, da zapusti princ Peter v kratek čas v Beograd in kraljevino SHS.

= Frankovci in radikalji. Nedavno tega smo zabeležili, da očita »Hrvate«, glasilo hrvatske zajednice, frankovcem, da so svoječasno poslali dr. Kovačevića v Beograd z nalogom, da predložijo radikalom načrt za končno rešitev hrvaškega vprašanja. »Hrvate« je trdil, da so stavili frankovci kot glavni pogoj za sporazum zahtevo, da se njim izroči vladna vlast na Hrvatskem. Na to trditev reagira sedaj bivši frankovski poslanec Dragotin Hrvot v »Pravauš« in ugotavlja, da je hrvatska stranka prava (frankovci) stavila tele pogoje za sporazum: 1. Glavni pogoj za sporazum in prihod hrvatskih poslancev v Beograd je, da se Hrvatska prizna kot samostalna država v Jugoslaviji s svojimi ministrstvi, s svojimi parlamentom in svojo vojsko. 2. Kralj Aleksander se mora dati v Zadru kronati za hrvatskega kralja. In 3. Kralj Aleksander naj bi se imenoval car vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

= Zarota proti generalu Giardiniju. Na Reki so odkrili zaroto proti generalu Giardiniju. Policia je aretirala celo vrsto oseb, med katerimi se nahajajo Lorenzo Lenac, Corradi in Trabucco. Vsi aretiranci so fašisti. Aretrance so odpeljali v zapore v Trstu.

= Bojažljivost hakenkreuzlerjev.

Iz Berlina poročajo dne 18. t. m.: Današnja Številkva ruskega lista »Nakanujec« prinaša poročilo monakovskega dopisnika o obisku Hitlerjevega generalnega štaba. Dopisnik je sprejel gl. urendnik lista »Völkischer Beobachter« Stolzing. Ta je označil ukinjenje pasivnega odpora v ruhrskem ozemlju za največjo hibro nemške politike. Po načrtu Hitlerjevih se je imela pričeti s pomočjo sabotaže gvernila vojna. Z ozirom na rastoč težkoče bi se bilo pogamoma prišlo iz pasivnega odpora k aktivnemu. V ta namen bi se postavili proti Francozom oboroženi Nemci. Na vprašanje, od kod bi bili Hitlerci dobili za to armado potrebovno orožje, je odgovoril Stolzing: »Orožja imamo več, ko dovolj. Sami kopov je treba.«

= Ultimat nemških socijalnih demokratov.

Berlin, 25. okt. (Izv.) Glavno vodstvo socijalno-demokratične stranke je sklenilo, stavlji vladi rok 48 ur, da poda točno poročilo o razmerju med Bavarsko in Berlinom in da precizira svoje stališče v tem sporu. Če vlada tekom tega roka ne ugodí zahtevam socijalno-demokratične stranke, bodo izstopili iz vlade socijal-demokratični ministri. Delavstvo pripravlja generalno stavko.

Berlin, 25. okt. (Izv.) Na Saškem vladajo popolnoma volne razmere. Vsa dežela je vojaško cernirana in železniški promet je ustavljen. Situacija je nenavadno kritična. Večina industrijskih obratov je ustavila delo. Priznajujo kruha in drugih živil.

Gospodarstvo.

= Zagrebška blagovna borsa 25. okt. Na produktivni borsi odpirajo: bačka koruza, bačka postaja, roba 255, slavonski oves, postaja, roba 235, moka baza »o« roba 545, slavonska baza »o« franko Zagreb, roba 565. Tendenca neizprenemljena.

= Tedenski sejem v Zagrebu. Zagreb, 24. okt. Selimšč je bilo včeraj prenatrpano. Velik je bil zlasti dogon rogate bosanske živine. Malo pa je bilo domače živine in prešičev. Obisk je bil dober in so zlasti na tričini prevladovali Sloveni, ki so kupovali živino za Ljubljano in Maribor. V cenah ni velike izprenembe, razen teletine, ki se je pocenila. Konjski sejem je bil redno slab. Kupci so bili le Italijani. Cene za žive teže so notirale: voli bosanski I. 11.50–12.50, II. 10–11. III. 8–9; domači I. 13.50–15, II. 12.50–13.50. III. 10–11; krave I. 11.50–13, II. 01–11. III. 7–8; svinje: domača 27–28, II. 25–26; teleta: domača I. 23–25, II. 21.50–22.50; bosanski žolki 8–9.

= Rusko žito za Avstrijo. Prejšnji teden je prispeval v tržaško pristanišče prvi brod z ruskim žitom, ki je namenjeno v Avstrijo. Gre za prvo posiljavo 4500 ton žita. Njegova kvaliteta je enaka severnoameriškemu manitobažu. V Avstriji pričakujejo od daljnega sistematičnega uvoza ruskega žita padec žitne cene.

= Dunajske banke za povečanje novčanega kontingenca. Predsedništvo avstrijske banke je predložilo fin. ministru memorandum, v katerem poroča o predlogih za odpravo kromčnega denarnega pomaranjanja. Banke predlagajo, da bi avstrijska narodna banka izdala za devize in valute, ki jih pri njej deponeira, protivrednost v vseh novčanicah. Na ta način bi prisile v promet nove novčanice, ki bi pa bile 100% krite. In bi se odpravilo sedanje splošno pomaranjanje denarja. Prejšnji teden je avstrijska narodna banka znova obnovila obvezno začetek novčanega kontingenca.

= Rusko žito za Avstrijo. Prejšnji teden je prispeval v tržaško pristanišče prvi brod z ruskim žitom, ki je namenjeno v Avstrijo. Gre za prvo posiljavo 4500 ton žita. Njegova kvaliteta je enaka severnoameriškemu manitobažu. V Avstriji pričakujejo od daljnega sistematičnega uvoza ruskega žita padec žitne cene.

= Nova premiera v drami bo v soboto, dne 27. tm. Uprizori se lobsnova igra v petih dejanjih: »Gospa z morja«. Naslovno vlogo igra kot gost gospa Marija Vera. V ostalih vlogah nastopajo: g. Peček kot Wangel gdž. Mira Danilova kot Boleta, gdž. Vida Juvanova kot Hilda, g. Kralič kot Arnholm, g. Drenovac — Ljungstrand, g. Danilo — Ballested in g. Terčič — Tujec. Režiser je g. Šest. Začetek ob 8. uri zvečer.

= Poglavice v naši operi. V nedeljo dne 28. tm. se pojde v prestavbo češkega narodnega praznika pod protektoratom češkoslovenskega generalnega konzulata znamenita Kovářevičeva opera »Psoglavci«. Glavno vlogo kmetja Kozine poj. g. Šimeček, njegovo ženo Hanči g. Lewandovská in staro Kožinovo gdž. Ropasova. Po glavarju Hotske zemlje Lamingerja poj. g. Čejk, njegovo soproga g. Štěpánkova, predsednika sodišča grofa Sternberga g. Zahay ter kmete iz Hotških vasi gg. Bojevič, Finjko, Lumbar, Mohorič, Perko, Rus in Zupan. Ostale vloge so v rokah g. Matačičeve, gdž. Kocovane ter g. Debevec. Puglia, Subija ter Habica. Opera dirigira kapelnik Balafka, režira pa g. Šest. Nove dekoracije je naslikal g. Skrušny, kostume pa je izdelala gledališča krojačica pod vodstvom g. Waldsteinove. Predstava začne izjemoma že ob 7. uri zvečer in to iz razloga ker ima Češka občina predstavljati pričakovanje.

= Železniški vozni park reške države tvori nekoliko stotin vagonov in malo lokomotiv. En in drugo je v precej slabem stanju, ker se je zanemarjalo. Zgodilo se je, da bo posebno priljubljen prehod Železniške prometne službe iz rok reške države v roke Italije. Sedaj se dela na tem, da se ta vozni material reške države popravi in stavi v službo italijanskih državnih železnic.

= Železniški vozni park reške države tvori nekoliko stotin vagonov in malo lokomotiv. En in drugo je v precej slabem stanju, ker se je zanemarjalo. Zgodilo se je, da bo posebno priljubljen prehod Železniške prometne službe iz rok reške države v roke Italije. Sedaj se dela na tem, da se ta vozni material reške države popravi in stavi v službo italijanskih državnih železnic.

= Eksport hmelja v Belgijo. Belgija uvaža vsako leto množino hmelja iz svoje pivovarne. Opozorjajo na to, da je pridelek hmelja v Jugoslav

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 26. oktobra 1923.

Mi barbari...

Naši sosedje Nemci in Italijani se ponašajo, kakor pravijo, s tisočletno svojo kulturo. Pri njih je baje civilizacija na višku. Samozavestno zatrjujejo, da je pri njih doma svobodomiselnost in toleranca, kakor to zahteva moderna doba. In res, ako čitamo dela nemških in italijanskih državnikov, politikov in učenjakov, dobimo iz njih vtis, da so Nemci in Italijani visoko kulturni narodi, katerih prvo načelo je, da vsakomur in tudi vsem drugim narodom brez pridržka priznava svobodo narodnega in kulturnega udejstvovanja, razvoja in razmaha. Takšni so Nemci in Italijani v teoriji.

A v praksi? V praksi pa so Nemci, predvsem pa Italijani, tako nekulturni, lahko rečemo naravnost barbarški, da so v primeri z njimi Turki, ki so bili do danes na glasu kot najbolj nekulturni narod, vzor visoke kulturnosti.

Vzemimo samo Lahe! Bahajo se, s svojo dvatisočletno rimsko kulturo, kar jih pa čisto nič ni oviral, da bi ne razdelili vseh ognjišč slovenske kulture in Trstu in okolici – slovenske Narodne Deme; njih svobodoljubje in njihova tolerantnost jim ni bila nič na poti, da bi ne uničili z eno potezo peresa vse slovensko in hrvatsko šolstvo v Primorju, nič jih ni zaviralo, da bi ne udrušili kar naredbenim potom vse jugoslovensko časopisje v Julijski krajini. Imajo pač dvatisočletno civilizacijo in kulturo, zato so lahko nasilniki in tirani, kakršni niso bili nikdar niti Turki, ki so bili svoje dni strah v trepet vse Evrope. Seve – Turki so ubijali in morili ljudi – telesno, Lahki pa jih ubijajo samo duše v n. In to je baje kulturno in odgovarja tudi načelom civiliziranja.

Italijanom slični so Nemci. Tudi oni ubijajo naše ljudi na Koroškem duševno, nič ene ljudske šole jim ne privoščijo, ne dopuščajo Slovencem, da bi se udejstvovali ne na kulturnem, še manj pa na narodnem polju, vključno temu, da obstaja v Avstriji zakon za zaščito narodnih manjšin, katerega je Avstrija moral spremeti po sangeških mirovnih pogodbah. Toda za kulturne in civilizirane narode obstoje zakoni in mednarodne obveznosti samo zato, da lahko le-ti z dejanimi pokažejo, kako se njim – kot kulturonoscem – ni treba po njih ravnat!

MI Jugosloveni pa smo baje barbari in stojimo na najnižji stopnji kulture, vsaj tako zatrjujejo naši ljubeznijsi sosedje. Pa imajo v Dalmaciji Italijani svoje šole, pa imajo pri nas v Sloveniji, v Banatu in Bački svoje učne zavode tudi Nemci, ki niso ne pri nas ne dol in Banatu, avtohtoni prebivalci, marveč samo priseljeni. Nobene italijanske ali nemške hiše še nismo razdelili ali požgali. Nemci in Italijani se sredi med nami lahko svobodno krejejo in nemški poslanci lahko celo igrajo ugledno vlogo v našem parlamentu! Vsem našim državljanom brez razlike narodnosti dajemo in priznavamo iste svobodobne, kakor jih vživamo sami, da lahko res objektivno trdimo, da je naša širokorudnost v tem oziru naravnost bajeslovna.

Smo tolerantni in svobodomiselnii, nikomur ne skrivimo lasu, vsakomur Nemcu, Italijanu, Madžaru in Turku dajemo popolno svobodo, da se lahko udejstvuje na političnem, kulturnem in gospodarskem polju, a kljub temu smo mi Jugosloveni – barbari, oni pa so – nositelji najvišje kulture in civilizacije!

Zdi se nam, da se bo nam treba preorientirati glede kulturnosti po nemškem in italijanskem vzorcu. In ko se bomo tako preorientirali, se bomo vprašali, čemu vzdružimo nemško gimnazijo v Ljubljani, katero poseča v zgornjih razredih tako malo število dijakov, da bi jih skoro lahko sešeli na prstih... Poglavlje o barbarih in kulturonoscem je za nas zanimivo in poučno obenem.

Deputacija naše univerze pri ministru predsedniku Pašiću. Iz Beografa nam javlja: Danes dopoldne je posetila deputacija ljubljanskega vseučilišča, obstoječi iz rektorja dr. Franca Kidiča, dekanu tehničke fakultete in Jaroslava Foersterja in dekanu medicinske fakultete dr. Alfreda Šerka, ministarskega predsednika Nikola Pašića. Deputacija je ministarskega predsednika informirala o položaju na ljubljanskem vseučilišču ter ga prosila naj stori vse, da se zasigura ljubljanski visoki šoli neoviran uspešen razvoj. Pašić je deputacijo zelo prijazno sprejel in ji obljubil, da bo vse storil, da se ne odpravita medicinska in teološka fakulteta in da se univerzi dovoljijo vsi potrebeni krediti. Deputacija je bila pri ministarskem predsedniku nad pol ure. Kasnejše je posetila tudi predsednika demokratske stranke Ljubo Davidovića.

Na českoslovaški državni praznik dne 28. okt. 1923 konzulat Českoslovaške v Ljubljani ne uraduje.

bivajo v predprodaji v Kovačevi trafiki v Aleksandrovi ulici.

Mariborske vesti. Konferenca županov avtonomnih mest se je končala v sredo popoldne. O uspehu se je izdala uradna komunikacija. Konference so se udeležili župani ozir, njih namestniki iz Zagreba, Ljubljane, Celja in Ptuja. Za место Maribor so bili na konferenci župan Grčar občinski svetnik dr. Rosina in ravnatelj mestnega magistrata. Skrb za vojaške grobove. Vedno ostreje se kritkuje brezbrinost glede vojaških grobov na tukajšnjem pokopališču. Prvo leto je Maribor naravnost slovel vsej vzornosti preskrbe teh grobov, ki so delali čast celemu pokopališču. Zadnja leta se je ta skrb popolnoma opustila. Krizl, kolikor jih je še sploh z napisi razpadajo z grobov vred. Nai se vsaj letos poskrbi, da bodo grobovi v takem stanju kakor se spodobi. Izredna temperatura. V sredo in četrtek je nastopila za ta čas izredna temperatura. V noči od srede na četrtek je termometer kazal o polnoči še 20 C, ravno tako tudi še v prvih junijih urah dne 25. opoldne pa je temperatura dosegla v senci 24, na solncu pa celo 32 C torej kakor sredni poletja. V noči na četrtek je bil poniekod hud vihar, na Koroškem je morala biti huda plaha, ker je Drava v junijih urah tako nenavadno naraslala. Proti vsemu pričakovanju je bil v četrtek naravnost krasen dan in barometer se je nenadoma dvignil nad 10 stopinj.

Dobava poštih znank. Ministrstvo pošt in brzojava je objavilo licitacijo za dobavo poštih znank za okroglo 200 milijonov din. V torek so bile v ministrstvu oddane ponudbe in sicer 12; od teh 2 iz Amerike, 4 iz Nemčije, 3 iz Francije in 2 pa iz Avstrije, Švice in Madžarske. Določena je bila posebna komisija, ki bo ponudbe pregledala in sprejela najboljši načrt. Naročilo dobri bržkone neka ameriška tvrdka, ker je njeni ponudbi najsolidnejša.

Tržna oblast – kdo si? Pišejo nam: Splošno je znano, da je ljubljanski živilski trg najdražji v vse Jugoslaviji. Radi cen meseca in mesti sploh ne govorimo. Čudno pa se nam zdi, da so cene različnih strošnicam visoko pretirane. Navedemo samo en slučaj. Leča kot najbolj priznana redilno sredstvo se prodaja na ljubljanskem trgu in na stočnicah po Din 14, dočim se dobri veliko boljše blago v trgovinah po Din. 10 za kz. Razliko torej Din 4 pri enem kilogramu. Zakaj lahko prodaja trgovce, ki imajo očvidno večje rezilne stroške, če ne, kakor pa branjevka, ki nima takih izdatkov. Pozivamo slavnih mestnih magistrat, da po svoji tržni oblasti uredi enotne cene in jih dnevno zasleduje, kajti s samo označbo cen na tablicah, za katere se pa tržna oblast ne briga, ni nikomur nič pomagano.

Otvoritev telefona v Sodražici. Pri pošti Sodražica je bila dne 15. oktobra t. l. otvorjena telefonska centrala z javno govorilnikom za krajevni in medkrajevni promet.

Oderiušitev s kislem zeljem. Pišejo nam: V ljubljanskih okolicah je letos zelje prav dobro obrodilo ter ga prodajajo po 4 K, a tudi že po 3 K glavo. Ako pomislimo, da tehta glava povprečno 2 kg, velja zeljarje 1 kg nekako 2 K. Sedaj pa čutite! Na trgu prodajajo zeljarje 1 kg kislega zelja po 16 K. S tem so najhujše prizadeti revni sloji in uradniki sploh, ki nadavno nimajo shrambe in posede, da bi se zelje doma kislili. Tržno nadzorstvo naj strožje pazi na razne oderuhe!

Magistrat naj da izrebli jarki! Iz Rožne doline nam pišejo: Vključu pozivu v časopisu še vedno niso izrebli jarki na mestnem pomeriju, kar se je druga leta storilo že meseca avgusta. Posebno bohotno so zaraženi jarki ob cesti v Rožno dolino. Kmalu se je batí trajnega jesenskega deževanja, a ker voda ne bo mogla edekati po zaraženih jarkih, udarila bo čez cesto, ki posebno v spodnjem koncu že davno ni bila nasuta. Ako se te kotanje in globeli na cesti preprijava, lahko majhni šolski otroci v njih utonijo.

Kredit ministrstva socijalne politike. Ministrstvo za socijalno politiko je odobrilo kredit v znesku 5 milijonov din, ki jih dobi odsek za poljedelski kredit v Sarajevu. Iz tega fonda se bodo dajala sredstva za prehrano prebivalstva Bosne, Hercegovine, Dalmacije in Crne gore. Hrana se bo izdajala prebivalstvu po zelo zmernih cenah, pozneje pa tudi na kredit. Poleg tega ima odsek na razpolago še večje vseote denarja za narodno prehrano.

O poskušu s Total-aparatom. Zastopnik poljedelskega ministrstva, ki je bil navzoč pri praktičnem poskušu s Total-aparatom, je sporčil ministrstvu, da je ta aparat zelo koristen in se lahko z uspehom uporablja za manjše požare. Za večje požare pa se prihaja v poštev.

Otočnica proti Paskijevi. Zagrebško državno pravdništvo je izročilo dijaku Hrvatu Paskijevišu v njegovem tovarishču Thierryu otočnico radi zločinstva tajnega in roparskega umora, ki sta ga izvršila na Slavku Kanajetu in Andreju Jeličiču ter si prizvojila znesek okoli 400.000 K. V najkrajšem času bo razpisana kazenska razprava, ker so se navezali večne politike v cerkvi. Nekaterim gospodom žilicam ne da mitri, da ne bi zallili ljudi, ki pa to zamerijo in sicer po pravici. Potem se obeta mir in zaposlenje na Belokranjskem kakor nekoč.

Celjske vesti. Mestno gledališče. V soboto 27. t. m. se vrši veseloreč »Pri belem konjičku« za abon. A. V ponedeljek 29. in torek 30. po kostjuje v mestnem gledališču ansambl ljubljanske kr. drame v drami »Mrake«. V ponedeljek se vrši predstava za A. v torek za B. abon. Mestni magistrat razpisuje ponudbeni potom dela, ki se tičejo preureditive in dopolnitve mestnega električne omrežja. Prošnje je pri magistratu vložiti do 4. novembra. — Na sporednu Troštovega koncerta, ki se vrši v soboto 3. novembra v Celiu, so skladbe raznih priznanih skladateljev kakor Bacha, Brahmsa, Skrjabina in dr. Vstopnice za koncert se slo-

— Kako se Ljubljana olepšava. Porozajo nam: Na Dunajski cesti je stala pred dvema mesecema ob vrtu posestnika Tönniesa lična železna ograja na kamnitih podstavki. Ta ograja se je pa pred par tedni naenkrat odstranila, mesto nje pa je dovolil magistratni gremil postaviti ob cesti kakor ob podlajšani Pražakovici ulici navadne visoke planke, da zadržujejo na dvorišču postavljeno lesno skladisčo. Tako se razume pri nas zadnji čas olepšava ena najbolj prometnih cest – v centru mesta, kakor da bi ne bila Ljubljana že dovoli – zaplankano mesto!

Tlakovanje mestnih ulic in cest. —

Ta dela so od pomladi do danes sledče napredovala odt. se še izvršujejo: Tlakovanje dovršeno: v Stritarjevi ulici, na Starem in Mestnem trgu (na zadnjem je površje tudi del asfaltne trotoarja); gornil del Poljanske ceste se ravnomer tlakuje, v Kopitarjevi ulici in pred Perdanovo trgovino je hodnik asfaltiran, konec te ulice do Zmajevske mostu pa s kockami tlakuje. Na Starem trgu sta oba hodnika asfaltirana. Metelkova ulica je v celi dolžini, Slomškova ulica pa do polovice tlakuvana; v prvoletovih letih je bila hodnik popravljen.

Goveje meso po 16 in 17 Din. V soboto dne 27. oktobra se prične razprodajati na novi mestni stožnicu nasproti Mayerjeve trgovine ob Ljubljani. Goveje meso dobre kvalitete po 16 Din prednji del in 17 Din zadnji del.

Za znljenje poštih pristojbin. Hrvatski gospodarski krogci so prosili ministrstvo pošt in brzojava, naj revidira zadnje izvajanje poštih in telefonsko-brzojavnik pristojbin, ker je ta nedavna odredba znatno prizadela naše gospodarske kroge. Opozorili so tudi ministrstvo, naj v bodi, če v takih slučajih vpraša za svet trgovske zbornice, da se ne odloči za eventualno novo povišanje, ki bi oviral normalen promet.

Prilet defravzant. V Brdovcu je bil prilet bivši blaženik barona Geza Raucha, Albin Bonceli, ki je poneveril 200.000 Din in počenil. Bil je izvoljen tudi za podstrostnički hrvatski list poročal celo, da ima Bonceli za hrvatske institucije take zasluge, kot Strossmayer...

Vlat povezil dva gluhanoma dečka. Pri Osijeku je včas pozovil dva dečka, ki sta se igrali na progi. Strojedovija je sicer dečka opazil in je dajal signalna znamenja, ni pa ustavil vlaka. Dečka sta bila oba do mirevga povozena. Sele ksnje se je utovogilo, da sta bila oba dečka gluhanoma.

Žepari na železnici. Med vožnjo Zidanom-Ljubljana je dosedaj neznan žepar izmaznil posestnik Josipu Pristovu iz Vrbe Ljubljane, v kateri se je nahajalo 1500 Din in trije bankovci po 20 dolarjev.

Madžarska špona. V Petrovaradinu je policija odkrila veliko voluhovno organizacijo »Doba«. Aretirani so bili glavni kolovodje in je bila v njihovih stanovanjih izvedena preiskava. Ob tej priliki so bili najdeni številni dokumenti, iz katerih je razvidno, da je bila ta organizacija v stalnih vezeh s centralo v Segedinu preko Subotice. Pričakujemo se še nadaljnje aretacije.

Zadnji vihar in neurje sta napravila po deželi mnogim kmetskim posestnikom znatno škodo. Vihar je bil tako silen, da je podiral stare lesene kozolce, ki so bili baš sedaj napolnjeni z žitom odn. raznimi drugimi poljskimi pridelki. Po goratih krajih so hudourniki razdrili pota in voda je nesla po njivah in travnikih cele plasti poska in prsti.

Določitev mostnine na mostu čez Krko pri Cerkljah. Gradbeni direktor za Slovenijo je dovolila odboru za zgraditev mostu čez Krko pri Cerkljah, pobirati mostnine na mostu čez Krko pri Cerkljah po temeljnovatu 10 Din, za en osebni avto 5 Din, za en dvovrstveni voz z vprego in za vlač (samovoz v snegu) po 2 Din, za en enovrstveni voz z vprego 1 Din 50 p, za eno glavo živine ali za enega konja in za en motocikel po 50 p, za eno osebo, peš, na kolesu, konji ali vozu, za eno glavo drobnice, za en ročni voz, samokolnico, in za eno kolo – bicikel po 25 p. Vse cene veljajo za enkratno prekoračitev mosta. Otoči do sedem let starosti in žolarij na poti v žoluo in nazaj so mostnine prosti.

Zita se omoži? »Tribuni« poročajo iz Monakovega, da se je na eni izmed zadnjih sei nemških monarhistov, kateri sta prisostvovali generalu Ludendorffu in madžarski generalu Tanczosu, razpravljalo tudi o poroki bivše avstrijske cesarice Zite. Zita bi se imela omožiti z bivšim bolgarskim kraljem Ferdinandom Koburškim. Ta načrt zlasti forsilja madžarsko aristokracijo. Ferdinand Koburščan je baje že pridobil za ta načrt in grof Apponyi in general Tanczos sta odpotvili v Španijo, da pregovorita Zito, da sprejme ponudbo Ferdinanda Koburžana. Ferdinand sam je že pismeno zaprosil za Zitino roko. Težko je verjeti, da bi bil Ferdinand Koburščan, ki je že zelo, zelo v letih, razpoložen za take avante, vprašanje je tudi, če bo Zita hotela za moža starčka, ki ji ne more nicesar več nuditi. Sicer je pa dandanes vse mogoče. Če se je Viljem še na staru leta oženil, zato kaj bi se ne oženil še Ferdinand, zato kaj bi se zlasti ne omožila še mlada Zita?

Reserve premoga za železnice. Delgal prometnega ministrstva, ki se nahaja v Pečuhu, kjer sprejemajo premoga, ki nam prispada po trianonski mirovni pogodbi, je obvestil ministrstvo, da je sedaj prejel 8 milijonov ton premoga, ki se bo izključno uporabil kot rezerva potrebe naših železnic.

Vičar podl stoltnem drevo. Včeraj je nad ljubljanskim okolico razsajala burja, ki je okoli 14. bila najmočnejša tako, da je prelomila deblo velikega, starega kostanja ob vhodu v tivolski drevozd. Nad stol tem staro deblo se je med velikanski hruščem in truščem zrušilo na tla. V nevarnosti je bil neki zaljubljeni parček.

Tatvina krave. V Loki, obč. Š. Janž pri Ptiju, je bila iz hleva nekega posestnika odpeljana 20. t. m. 4.000 D vredna krava.

Razne nezgodne. Ivan Kanc, 12-letni posestnik sin iz Mengša in dijak tukajne gimnazije, je včeraj popoldne padel v hiši št. 5 na Dvornem trgu s hodniku in se precej poškodoval po glavi. — Miha Fortič, dijak trgovske šole, je padel včeraj zvečer s stopnic in si zlomil levo roko. — Porent

Izpred sodišča.

— K naši notici »Manjše nerodnošč« v št. 244. z dne 28. t. m. smo od prizadete strani napredeli agovititi, da F. Reša ni naznana Marjla Draklerjeva, nego počesija; ona pa je bila klicana pred sodišče le kot priča. Ker pa je ožja sorodnica obtoženca, je od prizanja odpustila. Tudi mi res, da ga je dejansko žalila, nego nasprotino, on se je spozabil in udaril s svojo tetjo.

— Štiri bele so vozili Hotedrški fantje in zbrali precesljivo svotico za pijačo. V nedeljo dne 22. julija so se zbrali pri Vavkovi gospodini in jo proslili, če smejte pri ali prirediti domač zabavo s plesom, kar pa je žena tudi dovolila. In vili so fantje, poleg in plesali in sbralo se pri Vavkovi tudi mnogo sovocov. Prili so tia tudi orožniki, ki so s fanti balimali in bila je vesela in živahna nedelja. Proti večerni je večina vseh družin oddala in vse bi bilo dobro, da se ni preseglo kakih 30 do 40 fantov v sobo, kjer so nadaljevali veselo pirovanje. Ta zabava pa se je končala s prepričem in te malo je manjšalo, da ni padlo več žrtv. Ker fantje niso te domače prireditve, dasi je bila v zasebnih hiši prijavili in plačali veseljnega davka, je prisla okrog pol 12. ure orožniška patrolja in zahtevala, da se fantje mimo razidejo. To pa kot običajno fantje ni bilo po volji in ker so bili že večer vrnjeni so se orožnikom uprili. Po-

stali so pa precej surovi, padale so žalive besede celo grožnje, zabavljivke in psovke in prvi povod za nadaljnji pootrošni prepir je bil ta, da so orožniki aretirali dva najhujša razgrajača brata Alojzija in Jožeta Logarja. To je fante razburilo tako, da so se dogovorili in navalili na orožniško postajo, ki je takoj nasproti Vavkove obtoženca, je od prizanja odpustila. Tudi mi res, da ga je dejansko žalila, nego nasprotino, on se je spozabil in udaril s svojo tetjo.

— Štiri bele so vozili Hotedrški fantje in zbrali precesljivo svotico za pijačo. V nedeljo dne 22. julija so se zbrali pri Vavkovi gospodini in jo proslili, če smejte pri ali prirediti domač zabavo s plesom, kar pa je žena tudi dovolila. In vili so fantje, poleg in plesali in sbralo se pri Vavkovi tudi mnogo sovocov. Prili so tia tudi orožniki, ki so s fanti balimali in bila je vesela in živahna nedelja. Proti večerni je večina vseh družin oddala in vse bi bilo dobro, da se ni preseglo kakih 30 do 40 fantov v sobo, kjer so nadaljevali veselo pirovanje. Ta zabava pa se je končala s prepričem in te malo je manjšalo, da ni padlo več žrtv. Ker fantje niso te domače prireditve, dasi je bila v zasebnih hiši prijavili in plačali veseljnega davka, je prisla okrog pol 12. ure orožniška patrolja in zahtevala, da se fantje mimo razidejo. To pa kot običajno fantje ni bilo po volji in ker so bili že večer vrnjeni so se orožnikom uprili. Po-

Razne stvari.

* Koncu pruskega vojna na Španškem. Spanci so radi posenali očitne Pruse in tako so se smenili tudi s pruskimi šterni v armadi. Sedaj pa je diktator Primo de Rivera podpisal ukaz, da se šterni s prusko konico v Španski armadi nemudoma odpravi.

* Kos železniške proge ukraden. Iz Berlina poročajo: Predzrnostkovinski tabor je vedno večja. Vrhunec pa so dosegli omi zločinci, ki so na progi Zehdenick-Lieuenwalde odnesli 100 metrov železniških tračnic. Odpeljali so jih z velikim tovornim avtom.

* Vlak, ki se nikdar ne ustavlja. Na Angleškem preizkusijo te dni vlak, ki se ne ustavlja. Hitrost vlaka se avtomatično počiha oz. zmanjšava. Ko prihaja vlak na postajo, se zmanjša hitrost na eno milijon uro, tako da potniki lahko vstopijo in izstopijo. Ko odhaja s postaje, se hitrost počiha povrači do 42 milijon uro (47 km). Hitrost kontrolira poseben vijak.

* Lloyd George od Indijancev teči. Kot poročajo iz Newyorka, je postal Lloyd George ob prilikah svojega zadružanja v mestu Minneapolis prigodom neke kričice ceremonije junak dneva. Bivši ministrski predsednik je bil v Minneapolisu na seljenega plemena Sioux-Indijancev povab-

jen na banket in se je moral poseti od Indijancev umetno tetovirati.

* Riba za teči. V Wiesbadnu, okrožju Recklinghausen v Ameriki, je bil neki mož, ki je pri loviljenju rib na neki višini sedelč zaspal, od riba potegnjena v vodo. Približno 14 funtov težka riba Ščuka je pograbila za vado tako močno, da je ribič odletel v vodo in bil sigurno utonil, da ni prisla pomoci.

* Hči angleškega generala poročila svojega sluga. V anglički družbi je vzbudila veliko govorjenja poroka krasotice Carole Wittling z njenim 25 letnim služabnikom Edwardom Davilem. Poroka se je vrnila čisto na tistem v neki malii cerkvi v Penbryn-Hall. Mladota dama je hči angleškega kavalerijskega generala in zadnjega potomka starega plemeniteškega rodu. Srečni poročeni, kmečki sin, je bil pri Wittlingovi družni dve leti v službi. V sestovni vojni je služil kot marednik pri brigadi, kateri je poveljal general Wittling. Po končani vojni je prišel v službo k njemu domov. Nihče ni nicesar vedel o ljubezenskih odnosnih hčere do služabnika in tudi poroka je ostala nekaj časa povsem tejna. Sele neki iznajdljivi reporter lista »Daily Chronicle« jo je izvopal in poročal o njej javnosti. Pred poroko je rekla Miss Carola svojemu očetu, da gre na obisk k sorodnikom. Davis pa je načnani svojemu godopodaru, da je dobil drugo službo. Po po-

roki sta odšla za par dni v Welchpool, kjer ima general malo villo. Cestri dan je šla na domov, mlaidi mož pa je med tem nekdan svojim prijateljem razdelil, da se je poročil. Seveda je bilo doma razočaranje in ogrečenje veliko. Ki se je pa poleglo, ker je hčerka edini otrok. 21 letna Carola ni samo samo znana krasotica, marveč je tudi bogata in dobi še veliko dedičino.

Karneval mrtveca
ed 25. do 28. oktobra
Kino Matice**Darila.**

— Darila. V počasju spomina umrlega g. Jodka Čeka so darovali: G. Ludošek Borovnik iz Borovljic za društvo »Soteske 100 Din. za Sokola na Taboru 100 D. za Ciril in Metod, družba 100 Din in g. dr. Otokar Rybar, 100 Din za Cir. in Metod društvo. Srčna hvala!

Osnovni urednik:
RASTO PUSTOLEMŠEK.
Odzorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Cene oglasov do 20 besed Din 5,-; vsaka nadaljnja beseda 50 para, z devetino vred

Premog
z radnika Trbovje,
Cement

dalno v zalogi pri

H. Petrič,
sedaj Gospodovska cesta 16
nasproti Kolizeju. 10503**Prodam**

6 volikih krasnih hramnih sodov, razno transportno vinsko posodo, kompletno vinsko setalstvo, sodarsko orodje, koleselj, stroj za mletje rastlin.

Ogleda se: 11248
Augustin, Sp. Šiška,
Sv. Jerneja cesta 231**Pisalni stroji, potrebušine
mehanična delavnica
(popravljalnica)**L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6-1.**Kupujem posjed
u Sloveniji**

do 100 jutara sa stanbenim i gospodarskim zgradama. Plaćam n gotovom. Prodavaci neka stave svoje ponude na agenciju INTERMISSOR, Zagreb, Samostanska ulica 9. Telefon 21-64. 11223

Bukovo delonudi najo...
H. Skala - Ljubljana,
Mirje št. 4 11394**Samostojnega
polirja**Iščemo za takoj.
Slograd d. d.,
Ljubljana**Knjigovodja-
korespondent**

samostojen bilancist, išče službena deželi. Ponudbe pod »Vsestransko vporabljiv 11415« na upravo Slovenskega Naroda. 11415

**Damski modni plašči,
jope in kostumi****20% popusta
v konfekcijski trgovini**Fran Lukč
Pred Škoftjo 19.**Pisemski papir v kasetah in mapah
priporoča****NARODNA KNJIGARNA****Prager Presse
za Jugoslavijo.**

Ta najbolj informiran in najbolj razširjen dnevnik v Češkoslovaški republiki in v tujini stane za kraljevino SHS (radi znižanja poštnega tarifa) samo Din 40— mesečno.

Najboljše trgovske in obrtniške informacije i. t. d. držav Male Antante.

Moderna stanovanja

v pravkar dograjeni stavbi na lepem prostoru neposredno v centru, opremljena s vsem komfortom, se oddajo v najem. Pojasnila te na pismena vprašanja pod „Centrum“ na upravo tista.

Za zimo!**Znižane cene!**Lastni modni atelje
za gospode!

Kupite oblike,
zimnike, raglane i. t. d. le
pri konfekcijski industriji

Drago Schwab

Ljubljana

Uvajači vse blago je od pravratnih svetovnih angleških in čeških tvornic, vsega tega jasneje za kvaliteto vsega pri meni kupljenega blaga. — Vsa izdelava je v lastni rednji.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«

Vesna

„Brata Pohlin i. dr.

tvornica

vlasic, klukic, rinčic za čevlje,

kovinasti gumbov i. t. d.

Ljubljana I, poštni predel 126 sprejema vsa

takoli in v vsaki množini izvršujejo. Zahtevajte vzorce in cenik. Pri 6865

večjih naročilih ponust.

Za ljubljancane je krasen izlet!

Se priporoča

Franz Möhle,

gostilnigar in mesar, Laverci.

Naznanilo.

Tvrdka Frio Zemljic, visogradnik in veletrg. vina iz Ljubljane vijudno naznamenega v restavracijem, da je v hiši g. Ivana Lapaine v Novem Udmatu pri Ljubljani otvorila zalogu pravortnih lutmerskih vin ter se boste potrudili coniene odjemalce kar najboljše postreči in se priboredi za obilen obisk.

Premogok v Sloveniji sprejme

obratovodjo.

Rudnik producira sedaj dnevno 10 do 20 ton premoga, a produkcija se da z r-zumnim strokovnim vodstvom povišati. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po dogovoru. Stanovanje za samec oskr. ezenjenega na razsežanje. Ponudbe z navedbo strokovne usposobljenosti, dosedanja službovanja in zahteve plače na anonsno ekspedicijo Aloma Company v Ljubljani pod »Lepa bedetnost«.